

REGIONAALNE MAJANDUSARENG

Sulev Alajõe

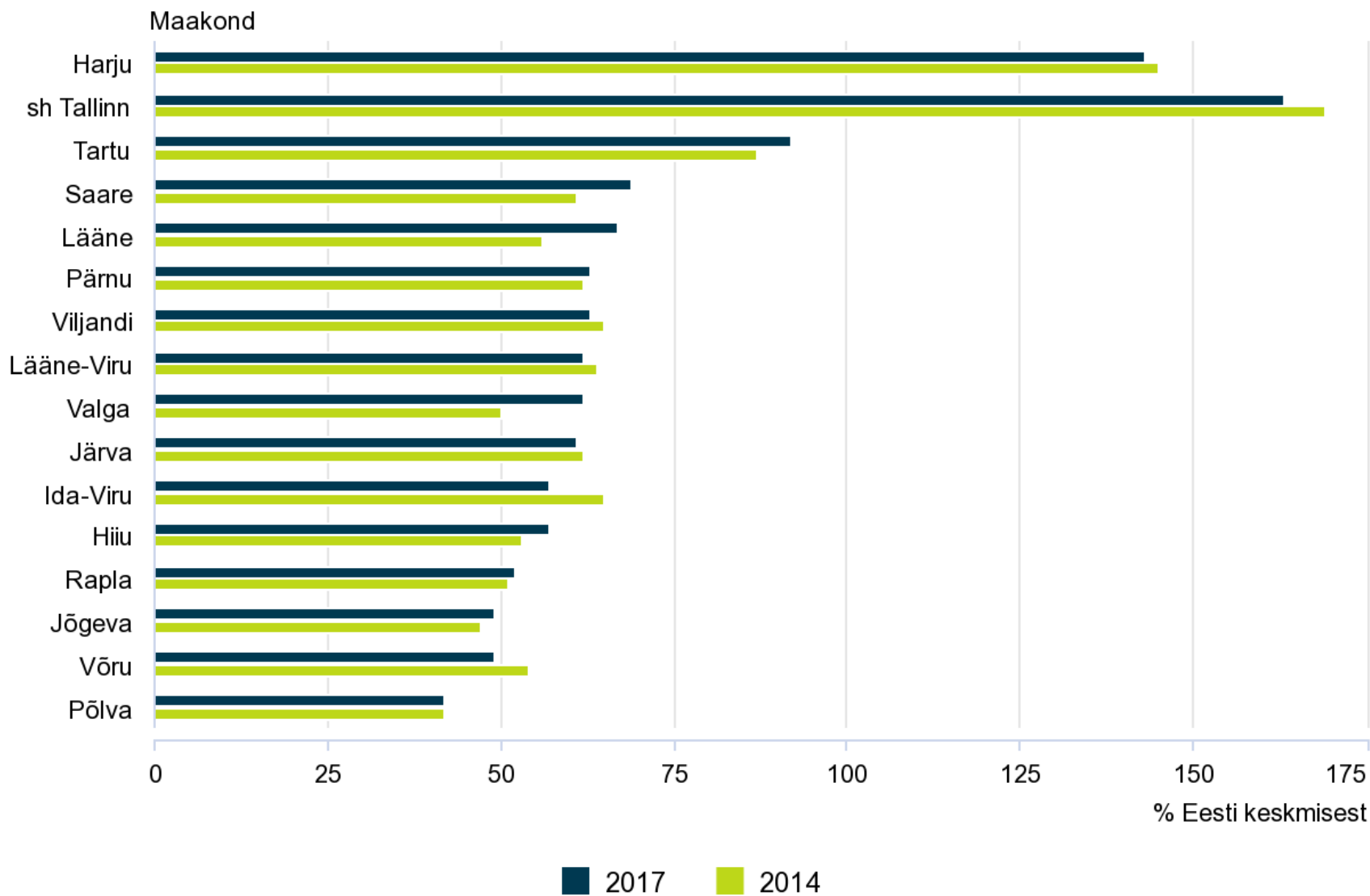
Lääne-Eesti investorkonsultant

Lääne-Eesti numbrites

	km ²	Rahvas	Keskmine palk (II kv)	SKP per capita	Töötus (%)
Eesti	43 468	1 323 820	1419	17 943	5,4
Lääne-Eesti	11 193	149 020	1123	64% Eesti keskmisest	5,5

SKP elaniku kohta, 2014 ja 2017

Välisinvesteeringud regiooniti

Välisotse- investeeringud	2018	2017	2016	KOKKU	%
Ida-Eesti	37 000 000	12 850 000	1 600 000	51 450 000	9,7
Lõuna-Eesti	2 550 000	3 100 000	6 100 000	11 750 000	2,2
Lääne-Eesti	23 982 000	12 400 000	59 400 000	95 782 000	18,1
Põhja-Eesti	260 935 000	73 485 000	35 338 920	369 758 920	69,9
Eesti kokku	324 467 000	101 835 000	102 438 920	528 740 920	

Välisettevõtted sektoriti

- Metall 21%
- Tekstiil 21%
- Elektroonika 21%
- Biomajandus 15%
- Kumm 5%
- Plast 4%
- Meretööstus 3%

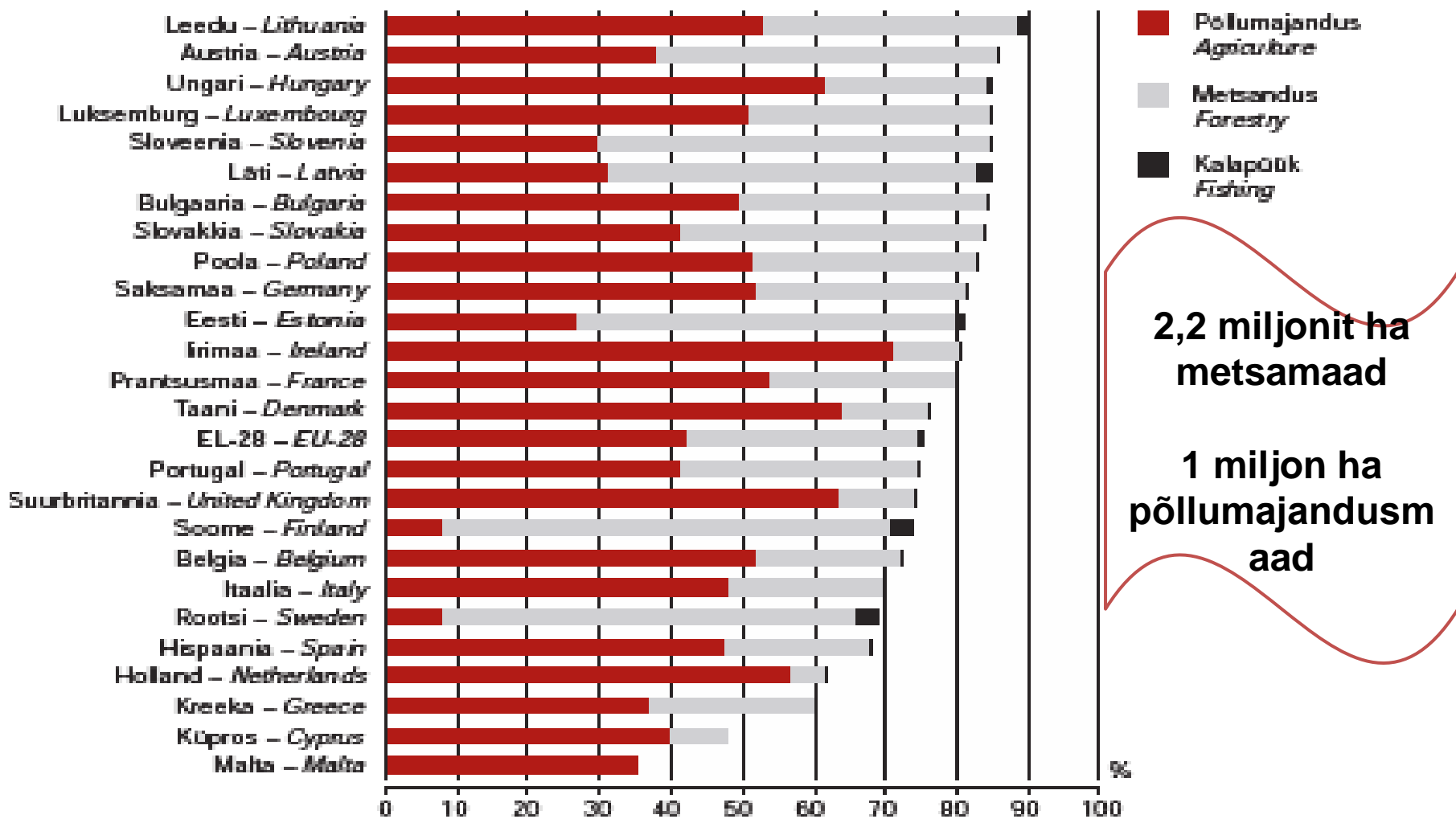

Plastliiprid Rootsis

- Plastätervingning Wermland AB osales Rootsi transpordiameti innovatsioonihankes leidmaks alternatiivi kreosoodiga immutatud raudteeliipritele ja määras ülesandeks luua tehnoloogia ringlussevõetud plastist pakenditele.
- Tihedas koostöös TMR töötati välja uued komposiitliiprid raudteele. Alates veebruar 2016 on uued liiprid kasutuses.
- Tootmisprotsessis kasutatakse leibkonna plastpakendeid taaskasutatavatest materjalidest. Uut komposiitoodet võib Rootsi transpordi administratsiooni otsusel kasutada alternatiivina tänapäeva liipritele. Kantserogeense kreosoodi kasutamine keelatakse Euroopa Liidus alates 2018.
- Liiprid on samuti 100% taaskasutatavad - hea samm ringmajandusse.

Eesti on bioressursiga hästi varustatud

Biomajandus

- Eesti biomajanduse sektor on ressursi limiteeritud, kuid pikaajaline ja jätkusuutlik kasv saab tulla vaid innovatiivse tehnoloogia, protsesside, oskusteabe/IP ja uudsete omadustega toodete arendamise ning ekspordi kaudu
- Kuidas toetada ettevõtteid nii, et tekiks võimekus investeerida välisturgudel bioressursi kasutusse ja loodav lisandväärtus tuua Eestisse - see on ainus reaalne viis biomajanduse sektoris pikaajaliseks kasvuks?

Peep Pitk, Graanul Biotech teadus- ja arendusjuht

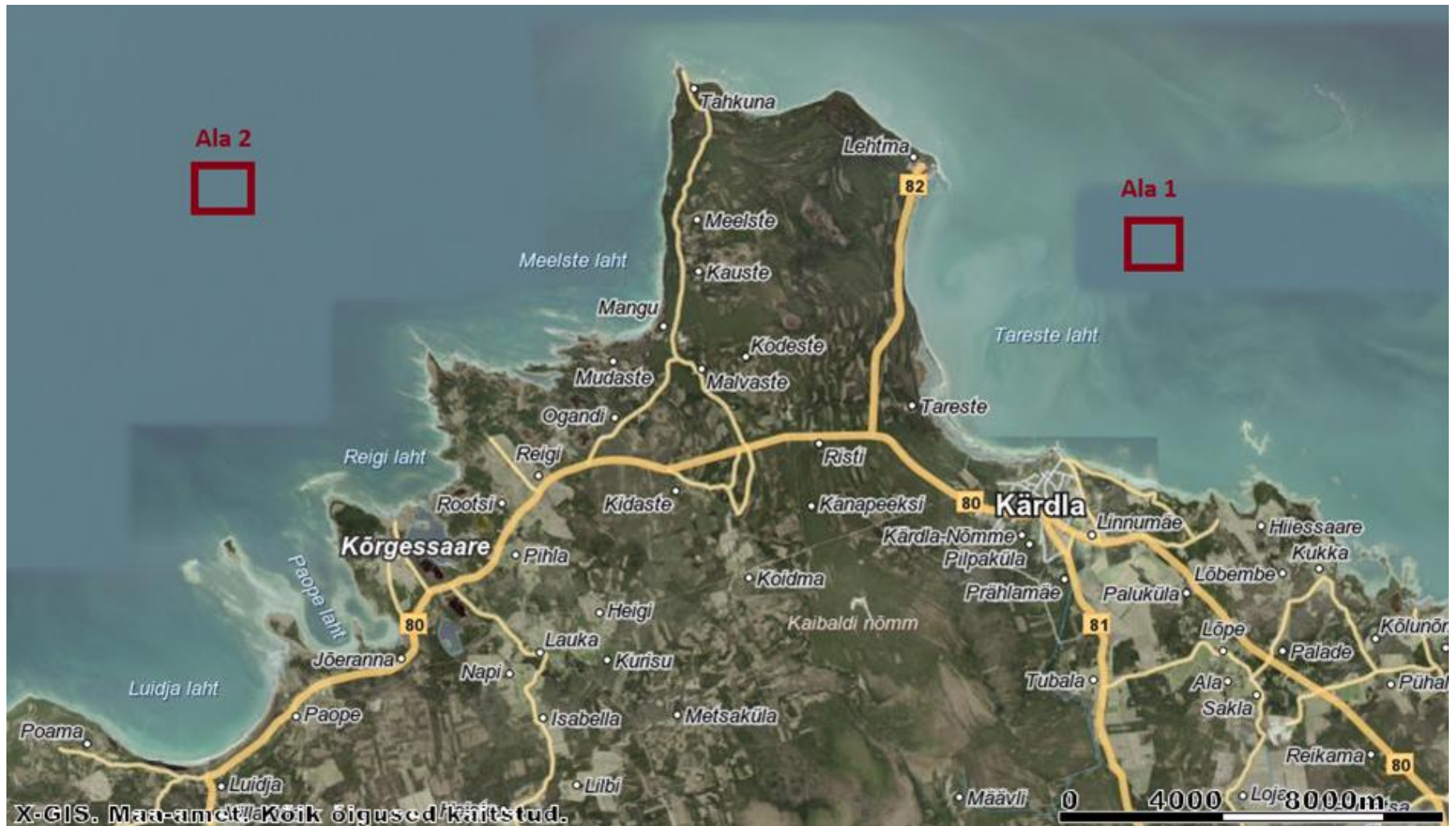

Danish company plans 3,000 ton rainbow trout farm in Lithuania

1 April 2019

- **Hjarno Havbrug plans to launch trout farming business on the Baltic coast.**
- The [Baltic Times](#) reports that according to Lithuania's Deputy Minister of Agriculture Darius Liutikas, the Danish company is expected to set up in Lithuania as early as this year.
- Hjarno Havbrug has over 20 similar farms in the Baltic Sea and it will be the first time it invests in Lithuania.
- “It would be situated near Klaipeda and would cover an area of around 900 square meters. (...) A certain area would be enclosed in the sea and fish would be farmed inside netted enclosures naturally in the sea water,” he told BNS Lithuania.
- The company plans to farm around 3,000 tones of trout in Lithuania every year and they would be also processed in the country, the Ministry of Agriculture said.

KAVANDATAVA KALAKASVATUSE ASUKOHT

Vajalik majanduskasvu tugi

Kohalike ettevõtete kasvu nõustamine

Kapitali kättesaadavus

Kohaturunduse ja väärtuspakkumiste tugevdamine

Otsese kasvu võimalus investori jaoks

Haritud tööjõu pealekasvu koordineerimine

Talar du svenska?

- Suurim investeerimispotentsiaal Skandinaaviast
- Töökohtade ületoomine keele põhjal lihtsam
- Skandinaavias lõpptarbijani jõudmine
- Saksamaa eelistuse korral konkureeriksime poolakate ja ülejäänud Kesk-Euroopaga
- Eesti siseselt mõistetav prioriteetsus
- Lääne-Eesti teine võõrkeel alates....?

Rootsi keskaste - gümnaasium

Vocational programmes/ Apprenticeship education

- Child and Recreation
- Building and Construction
- Electricity and Energy
- Vehicle and Transport
- Business and Administration
- Handicraft
- Hotel and Tourism
- Industrial technology
- Natural Resource Use
- Restaurant Management and Food
- HVAC and Property Management
- Health and Social Care

Higher education preparatory programmes

- Business Management and Economics
- Arts
- Humanities
- Natural Science
- Social Science
- Technology

Introductory programmes

- Preparatory education
- Programme oriented individual options
- Vocational introduction
- Individual alternative
- Language introduction

Stipendiumid

Väljapool Harju- ja Tartumaad tööd alustavatele kutse- ja kõrgkoolide lõpetajatele

Ettevõtte saab oma tudengi kaudu muud teenused

Eesti tugevdab ärisektori sidet haridussüsteemiga

50/50% rahastus avaliku sektoriga

Töötamiskohustus 2x stipi saamise periood

Õigus end välja osta

III taseme haridus

Soomest ja Lätist erinev; kolledžite hääbumine
Kutsekoolide dubleerimine ja hääbumine
Kompetentsikeskuste vähene mõju ja nõrk seotus
klastritega

Taastada iseseisvad koolid IV-VI taseme hariduse
omandamiseks Kuressaares, Haapsalus, Pärnus,
Viljandis, Rakveres, Kohtla-Järvel, Narvas, Võrus
Nende koosseisus teadmisi- ja tehnoloogiasiiire
Nutikas spetsialiseerumine piirkonniti

Regionaalne nutikas spetsialiseerumine

Linn	Õppekava/siirdetugi	Riigieelarvelised töökohad
Kuressaare	meretööstus	Veeteede Amet
Haapsalu	Taastusravi, terviseedendus	Terviseinstituut
Pärnu	Biomajandus, turism	KIK, PRIA, EAS TAK, Keskkonnaamet
Viljandi	kultuurimajandus	Muinsuskaitseamet
Rakvere	energiamajandus	Geoloogiateenistus, Elering
Kohtla-Järve	Maavarade väärindamine	Geoloogiateenistus
Narva	Tööstuse digitaliseerimine	Eesti Energia
Võru	Puidu mehaaniline töötlus	RMK
Luu	metsandus	RMK
Räpina	aiandus	
Paide-Türi	Põllumajandus	Põllumajandusamet

nad

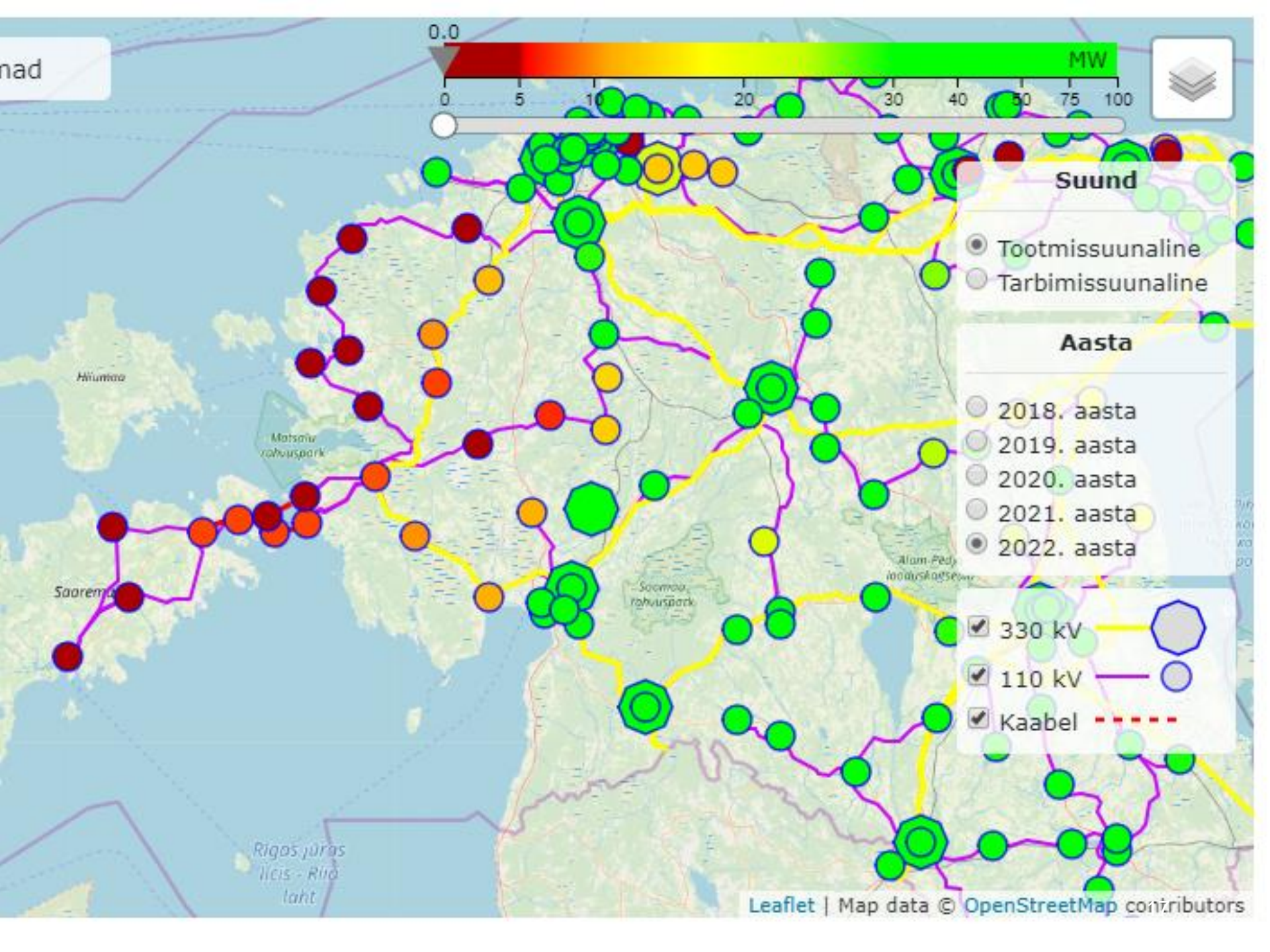
Suund

- Tootmissuunaline
- Tarbimissuunaline

Aasta

- 2018. aasta
- 2019. aasta
- 2020. aasta
- 2021. aasta
- 2022. aasta

- 330 kV
- 110 kV
- Kaabel

Lennujaamad

Finavia, Swedavia, Avinor

Eestis AS Tallinna Lennujaam

Estavia ülesanne maksimeerida
lendude arv kõikidel
lennujaamadel

Seetõttu ei saa nõuda
maksimaalset kasumlikkust

Kas maksusoodustus on ikka tabu?

- Maksusoodustused Leedu kombel väljapool Harju- ja Tartumaad:

vähemalt 1M€ investeerivatele ja 20 töökohta loovatele ettevõtetele sotsiaalmaksu määr 20% esimese 5 aasta jooksul (33% asemel) ja maamaksu puudumine esimese 10 aasta jooksul

- Üksikisiku tulumaksu seos tootmisega
- Ettevõtte tulumaks 3% asukohajärgselt?